

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА
СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „АГРАРНА ИКОНОМИКА“

УТВЪРЖДАВАМ:

Ректор:

(Проф. д-р Пл. Илиев)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „ИКОНОМИКА НА ОКОЛНАТА СРЕДА“

ЗА СПЕЦ: Всички специалности; ОКС „бакалавър“ – дистанционно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 2; СЕМЕСТЪР: 4

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 180 ч.; в т.ч. аудиторна 12 ч.

КРЕДИТИ: 6

РАБОТЕН ЕЗИК: български

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	12
В т.ч.:	
• ЛЕКЦИИ	6
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	6
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	168
В т.ч.:	
• ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ КОНСУЛТАЦИИ	6
• САМОПОДГОТОВКА	162

Изготвили програмата:

1.
(Гл. ас. д-р Дамян Киречев)
2.
(Доц. д-р Мария Станимирова)
3.
(Ас. Радмил Николов)

Ръководител катедра:
„Аграрна икономика“ (Доц. д-р Мария Станимирова)

I. АНОТАЦИЯ

Икономиката на околната среда играе все по централна роля за вземането на решения насочени към реализирането на екологичната политика на бизнеса. Икономиката на околната среда е инструмент за рационалното използване на ресурсите и прилагането на политика, щадяща околната среда. Познаването на теоретичните и практическите постановки, включени в дисциплината, позволява на бизнеса да взема по-лесно решения свързани с проблемни екологични ситуации и екологични предизвикателства.

Дисциплината „Икономика на околната среда“ предлага изучаване на проблемите, свързани с отношенията между икономическата система и околната среда. Тя изследва взаимодействието между икономическите системи и екологичните системи. Икономиката на околната среда разглежда взаимодействието между икономическите процеси и природата като средата, в която бизнеса функционира, черпи ресурси и депонира непотребни отпадъци.

Целите на дисциплината са насочени към:

- Обвързване на знанията по икономика с познания насочени към опазването на околната среда.*
- Регулиране на бизнес-дейностите, което да позволява постигане на баланс между стопанската дейност, околната среда и другите дейности на обществото.*
- Адаптиране на икономическите подходи и методи към спецификата на околната среда.*
- Оценка за изграждане на конкретни политики по опазване на околната среда.*
- Оценка на качеството на околната среда.*
- Определяне на разходите свързани с опазването на околната среда.*
- Определяне на функцията на обществената ползност от мероприятията по опазване на околната среда.*

Изучаването на учебната дисциплина ще съдейства на студентите в следните направления: да участват в извършването на оценки на въздействието на антропогенните дейности върху околната среда; да предлагат организационно-икономически и управленски мерки за рационално използване на природните ресурси; да съдействат за прилагането на екологичната политика на предприятията от отраслите на икономиката.

Учебната дисциплина създава възможност за усвояване на екологичното познание и извеждане на ново разбиране на връзките икономика – околна среда.

Дисциплината „Икономика на околната среда“ може да формира умения за: познаване на спецификите на икономиката на природните ресурси и екосистемите; разбиране и прилагане на системния подход при управлението на икономически процеси, свързани с дейности по опазване на околната среда; практическо приложение на принципите на устойчивото развитие на поземлените ресурси на различните равнища на управление; познаване на глобалните предизвикателства, свързани с климатичните промени и др.

Учебната дисциплина интегрира познанията от естествените и обществените науки с икономическите дисциплини. Дисциплината „Икономика на околната среда“ се базира на изучаваните в предходните курсове дисциплини като: „Микроикономика“, „Макроикономика“, „Основи на управлението“ и др.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

№ по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ
1.	ТЕМА 1. Въведение в икономиката на околна среда
1.1.	Екологичната ситуация и екологични предизвикателства
1.2.	Взаимовръзка между икономическите дейности и екологичната ситуация и екологичните предизвикателства
1.3.	Характерни черти на екологичната ситуация
1.4.	Развитие на идеите за екологизация на икономиката
2.	ТЕМА 2. Взаимодействие между икономиката и околната среда
2.1.	Същност и елементи на околната среда
2.2.	Начини на взаимодействие между икономиката и околната среда
3.	ТЕМА 3. Екосистемен подход в изучаването на околната среда
3.1.	Екосистемите като структурни единици
3.2.	Екосистемни услуги
3.3.	Състояние и оценка на стойността на екосистемните услуги
4.	ТЕМА 4. Икономика на природните ресурси и околна среда
4.1.	Природни ресурси и околна среда
4.2.	Класификация на природните ресурси
4.3.	Икономическа оценка на природните ресурси
5.	ТЕМА 5. Глобални предизвикателства, свързани с промени в околната среда
5.1.	Глобални климатични проблеми
5.2.	Глобални социални проблеми
5.3.	Влияние на глобалните проблеми свързани с промените в околната среда върху икономиката
6.	ТЕМА 6. Въздействие на секторите на икономиката върху околната среда
6.1.	Въздействия на промишлените сектори
6.2.	Въздействия на селското и горското стопанство
6.3.	Въздействия на транспорта, търговията и туризма
6.4.	Твърди отпадъци. Икономически ефекти от използването им
7.	ТЕМА 7. Икономическа оценка на въздействията върху околната среда (ОВОС)
7.1.	Икономически загуби, предизвикани от замърсяването и нерационалното използване на околната среда
7.2.	Икономическа ефективност на разходите по ОВОС
7.3.	Еколого - икономически експертиси
7.4.	Екологична оценка на планове и програми свързани с инвестиционни предложения
8.	ТЕМА 8. Политика за опазване на околната среда
8.1.	Екологично законодателство

8.2.	Икономически регулатори свързани с околната среда
8.3.	Институционална рамка за администриране и управление на опазването на околната среда
8.4.	Стратегии и планове за действие
8.5.	Участие на обществеността
8.6.	Екологични конвенции
9.	ТЕМА 9. Устойчиво развитие
9.1.	Същност на устойчивото развитие
9.2.	Принципи на устойчивото развитие
9.3.	Оценка на компонентите на устойчивото развитие
9.4.	Стратегии за устойчиво развитие на фирмено равнище
9.5.	Преструктуриране на икономиката - основа за устойчиво развитие
10.	ТЕМА 10. Организационно - икономически дейности по опазването на атмосферата
10.1.	Състав и структура на атмосферата
10.2.	Екологични проблеми на атмосферния въздух. Замяряване на атмосферата. Пределно допустими концентрации
10.3.	Източници на емисии и пазар на въглеродни квоти
11.	ТЕМА 11. Организационно - икономически дейности по опазване на водните ресурси
11.1.	Същност на водните ресурси
11.2.	Екологични проблеми, свързани с използването на водните ресурси
11.3.	Екологичен отпечатък на хидроенергийната инфраструктура
12.	ТЕМА 12. Организационно - икономически дейности по опазване и рационално използване на поземлените ресурси
12.1.	Особеностите на земята като ресурс
12.2.	Екологични проблеми, свързани с използването на поземлените ресурси. Замяряване на почвите
12.3.	Почвозащитни практики и рекултивация на увредени земи
12.4.	Дейности за опазване на биоразнообразието и местообитанията в екосистемите
13.	ТЕМА 13. „Зеленият“ бизнес в икономиката
13.1.	Същност на „зеления“ бизнес
13.2.	Изграждане на „зелени“ предприятия
13.3.	„Зелен“ маркетинг и създаването на фирмена марка
13.4.	Работа в „зелена“ фирма: практика и начин на мислене
14.	ТЕМА 14. Практика на „зеления“ бизнес
14.1.	Възобновяеми енергийни източници
14.2.	Рециклиране на отпадъци
14.3.	Екологичен туризъм
14.4.	Други предприемачески дейности
15.	ТЕМА 15. „Зелените“ работни места в икономиката
15.1.	Същност и характеристика на „зелените“ работни места
15.2.	Създаване на зелените работни места
15.3.	Конкурентни предимства на зелените работни места
15.4.	Образование и обучение

III. МЕТОДИ НА ПОДГОТОВКА И ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБУЧЕНИЕ¹

В представянето на методите за подготовка и провеждане на обучението по дисциплината се описва използването на различните учебни ресурси и дейности, чрез които се осъществява учебният процес в дистанционната форма на обучение:

- учебни ресурси – електронен учебник, мултимедийни презентации, файлове, интернет страници; хипервръзки;
- учебни дейности – провеждане на учебни занятия в присъствени периоди, а чрез платформата за дистанционно обучение се прилагат урок, форум и чат..

IV. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

№ по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Писмена работа по предварително указана тема	1	48
1.2.	Тест	1	40
Общо за семестриален контрол:		2	88
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Изпит (присъствен тест)	1	80
Общо за сесиен контрол:		1	80
Общо за всички форми на контрол:		3	168

V. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Електронни учебни материали по дисциплината „Икономика на околната среда“ качени в платформата за дистанционно обучение на ИУ – Варна.

ДОПЪЛНИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Акимова, Т. и др. Екология: човек-природа-техника, ЗАО Издателство “Економика”, Москва, 2007
2. Апостолов Н., Н. Найденов, Приложна екология и икономика на околната среда, УИ “Стопанство”, С. 1998

¹ Методите за подготовка и провеждане на обучение се представят в съответствие с утвърдената Инструкция за разработване на учебна програма за дисциплина в дистанционна форма на обучение на Икономически университет – Варна.

3. Борисова, Р., С. Сиракова. Екология и устойчиво развитие, Издателство “Нови знания”, С. 2005
4. Давчева, Н., Л. Илчев. Екология, устойчиво развитие, околна среда, СУ “Климент Охридски”, С. 2005
5. Каменов, Д. Екология и сигурност, УИ Шуменски университет, Шумен, 2007
6. Конвенция на ООН за биологичното разнообразие, решение II/8
7. Конвенция на ООН за борба с опустиняването, чл.2, т.1
8. Манолов, Жейнов, Янакиев. Екология. ИУ-Варна, 2007
9. Найденов, Н. Екоикономика и устойчиво развитие. С. 2007
10. Недялков, С. Теория на екологията, PSSE, С. 2003
11. Първ Йорданов, Й. Икономика на околната среда. Европрес. Пловдив, 2006
12. Рамкова конвенция на ООН за климатичните изменения, чл.4, т.3
13. Ренър, М. З. Чийф. Бедствията- възможности за мир, Институт Уърлдуюч, С. 2006
14. Яркова, Ю. Икономика на околната среда. КОТА, Ст. Загора, 2008
15. Daily, G. Introduction: What are ecosystems services?. Nature’s Services: Societal Dependence on Natural Ecosystems, Island Press, Washington D.C., p.1-10, 1997
16. Environment in the European Union at the turn of the century, Environment assessment report, Luxemburg, 1999
17. Fenech, A at al., Natural Capital in Ecology and Economics: An Overview, Environment Monitoring and Assessment, 2003
18. Mitchell, B. Resource and Environmental Management, Singapore, Pearce Education Limited, 2002
19. Pearce, D. and Turner, R. Economics of Natural Recourses and the Environment, Earthscan, 1994
20. Shepard, G. The Ecosystem Approach: Learning from Experience, IUCN, Gland, Switzerland, 2008
21. World Bank, World Development Report 2003; Sustainable Development in a Dynamic World, Oxford University Press, 2003
22. www.moew.government.bg
23. www.un.org